

FIN 2:1-6

FÅGLAR I NÄRKE

TIDSKRIFT FÖR NÄRKES ORNITOLOGISKA FÖRENING

REDAKTIONEN:

Christer Klingberg, Tallriisvägen 5 F, 702 34 Örebro Ansvarig utgivare

019/16 16 82

Ake Peitersson, Pl 36 Hidingsta, 705 90 Örebro

019/23 82 32

FÅGLAR I NÄRKE utges av Närkes Ornitologiska Förening. Tidskriften utkommer med 2 nummer per år, april-maj och december. Medlemmar i NOF erhåller utan extra kostnad FÅGLAR I NÄRKE (se nedan beträffande medlemskap).

NÄRKES ORNITOLOGISKA FÖRENING

Medlem i NOF blir man på ett av följande sätt:

1. Personer som är bosatta i Närke och är medlemmar av Sveriges Ornitologiska förening (SOF) blir automatiskt medlemmar i NOF. Årsavgiften i SOF är för 1979: 50 kronor för ordinarie medlemmar, 25 kronor för juniorer (födda 1957 eller senare) och pensionärer (födda 1912 eller tidigare), 8 kronor för familjemedlemmar och 1 000 kronor för ständigt medlemskap. Avgiften skickas till SOF, postgiro 19 94 99 - 5. Medlemmar erhåller SOF:s tidskrift Vår Fågelvärld och NOF:s tidskrift Fåglar i Närke.
2. Personer bosatta utanför Närke och personer bosatta i Närke som föredrar att endast vara medlemmar i NOF kan bli medlemmar genom att sätta in 20 kronor (årsavgift 1978) på postgiro 430 33 22 - 4. Medlemmar erhåller NOF:s tidskrift Fåglar i Närke. Adressändringar sänds till NOF c/o Christer Nyten, Fågelbärgsgatan 24, 703 60 Örebro.

KVISMARE FÅGELSTATION

Logi med möjlighet till självhushållning kan erhållas på Kvismare fågelstation under hela året. För medlemmar i Föreningen Kvismare Fågelstation till en kostnad av 5 kr/natt och för icke medlemmar 12 kr/natt. Platsbeställningar sker till Elysi-Britt Schildt, Tomtebogatan 39, 113 38 Stockholm, tel 08/30 36 80. Stödjande medlemskap i FKf erhålls genom att 30 kronor insätts på postgiro 56 53 62 - 1.

NÄRKES FALTBIOLOGISKA FÖRENING

NOF har möten på torsdagar kl. 19.00 på Tengvallsgatan 50, Örebro. Inresserade kan kontakta Staffan Bensch, tel. 019/11 66 60.

FÅGELRAPPORT FRÅN NÄRKE 1978

RAGNAR NILSSON

Gråhakedopping (Podiceps griseigena). 1 ex. Fågelsjön, Kvismaren, 6.5 (OP m.fl.).

Häger (Ardea cinerea). Häckning för första gången i Toften (SOP), samt på en mindre ö, ö Björkö, Hjälmaren (BBn).

2 ex. övervintrade i Örebro vid Svartåns nedre del (Kv. fstn.).

Mindre sångsvan (Cygnus colombianus). 1 ex. Tysslingen, 9.4 (KJ), 1 ex. Ervalla, 16.4 (OP).

Sångsvan (Cygnus cygnus). 1 par med 7 ungar i sjö i Västerjärke (SOP). Detta är den andra lyckade av de tre konstaterade häckningsförsöken i landskapet under de senaste tre åren.

Spetsbergsgås (Anser brachyrhynchus). 1 ex. i en flock av 110 sädgäss vid Kvismaren, 12.10 (POB).

Blåsgås (Anser albifrons). 1 ex. Svartån, centrala Örebro, 5.1 (SA) och 28.2 (PL m.fl.).

2 ex. Oset, 9.4-11.5 (Kv.fstn).

2 ex. Rynningeviken, Oset, 14.4 och 18.4 (IA, OA),

2 ex. Oset, 4.5 (DL).

Vitkändad gås (Branta leucopsis). 1 ex. Åssön, v. Hjälmaren, 8.4 (LJ).

1 ex. Hjälmarsund, Storhjälmaren, 6.8 (SA),

3 ex. Kvismaren, 30.9 (AP),

4 ex. Kvismaren, 1.10 (AP),

4 ex. Kvismaren, 12.10 (POB).

Prutgås (Branta bernicla). 35 ex. Dimbobaden, Storhjälmaren, 8.10 (IA).

Rostand (Tadorna ferruginea). 1 sannolikt förrymt ex. Vibysjön, 24.5 (TF m.fl.).

Gravand (Tadorna tadorna). 1 ex. Löten, Kvismaren, 29.7 (IA, OA).

Ejder (Somateria mollissima). 2 ♂ och 23 ♀ rastade Kilsnorfjärden, Sottern, 20.5 (OP, AP).

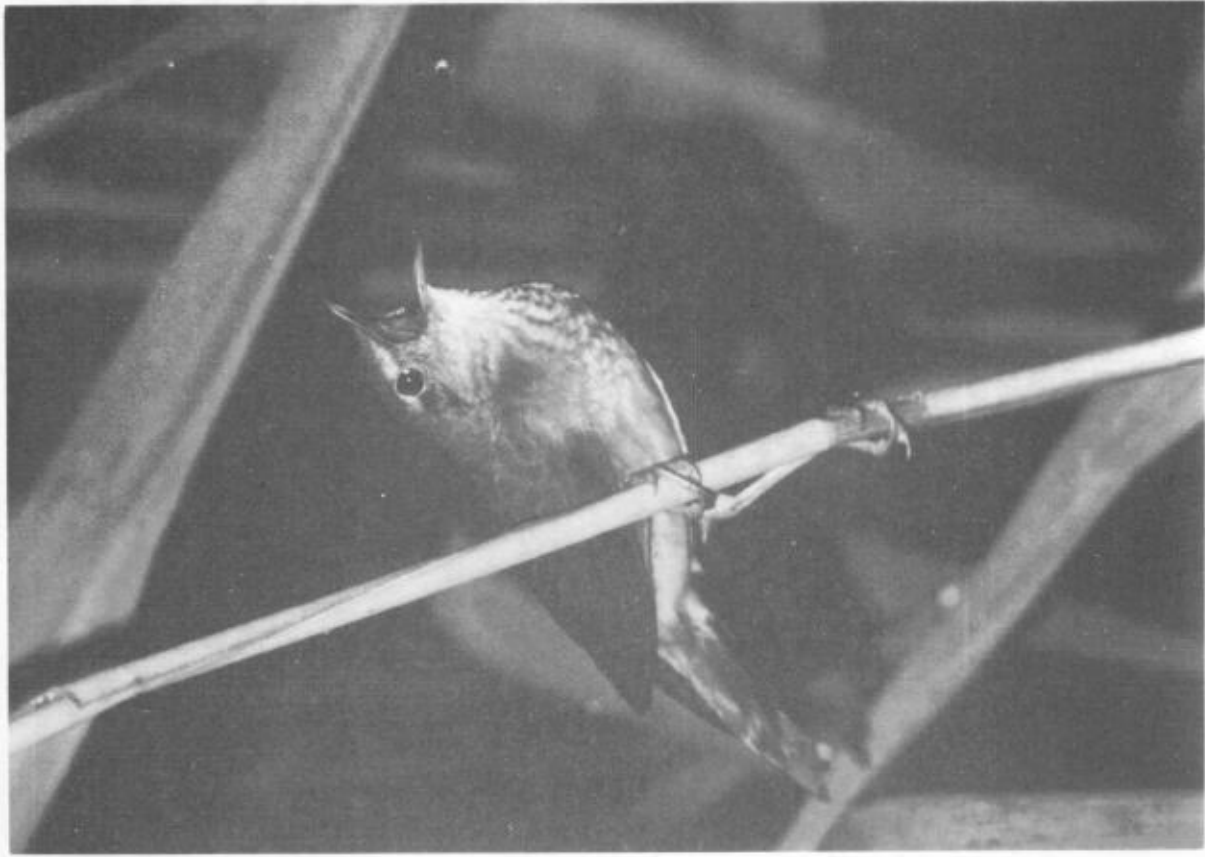
Brun glada (Milvus migrans). 1 ex. Abylund, Hasselfors, 14.5 (BB, TF),

1 ex. Laxsjön, s.v. Närke, 12.7 (LA).

- Ängshök (*Circus pygargus*). 1 par gjorde häckningsförsök som dock uppenbarligen misslyckades (AH m.fl.).
- 1 ad ♂ Kvismaren, 14.5 och 23.5 (SB), samt en observation någon gång där emellan (LJ).
- Stångshök (*Circus macrourus/pygargus*). 1 ♀-fågel ex. Astaholmen, Kvismaren, 4.6 (SB).
- Aftonfalk (*Falco vespertinus*). 1 juv. ♂ Löten, Kvismaren, 25.5 (LJ), 1 juv. ♂ Astaholmen, Kvismaren, 28.5 (SB), 1 juv. ♂ och 1 ad. ♀ Vallen och Norrbyås, Kvismaren, 2.8 (BO m.fl.), 2 ad. ♂, 1 juv. ♂ och 2 ♀ Segersjö, Storhjälmaren, 10.8 (AH m.fl.).
- Stenfalk (*Falco columbarius*). 2 par häckade i Västernärke (LA).
- Pilgrimsfalk (*Falco peregrinus*). 1 ex. Vibysjön, 4.9 (LR) och 10.9 (KL).
- Vaktel (*Coturnix coturnix*). 1 ex. Sörön, Kvismaren, 14.6 (RK), 1 ex. s. Tysslingen, 20.6 (PL m.fl.).
- Kornknarr (*Crex crex*). 1 ex. Stockås, Mullhyttan, 7.6 (RO), 1 ex. Tysslingen, 9.6 (SA), 1 ex. Bålby, Svartå, 11.6 (LB), 1 ex. Kvismaren, 2.6 och några veckor framåt (BL, SB).
- Fjällpipare (*Charadrius morinellus*). 1 ex. Vibysjön, 3.9 (KL).
- Ljungpipare (*Pluvialis apricaria*). 400 ex. Kvismaren, 13.5 (Kv. fstn.), 100 ex. Averbj, Hjortkvarn, 14.5 (IA, OA), 230 ex. Gräve, 16.5 (SB).
- Flockar av denna storleksordning är ej vanliga i landskapet.
- Myrsnäppa (*Limicola falcinellus*). 1 ex. Aldammen, Åsker, 6.8 (BO).
- Dubbelbeckasin (*Gallinago media*). Vid n. maden, Tysslingen, 1 spelande ex. 19.5 (RS), 2 spelande ex. 21.5 (SB, AP), 1 ex. Hågersta, Kvismaren, 21.5 (SB), 1 spelande ex. n. Tysslingen, 22.5 (OP), 1 ex. Oset, 13.9 (Bjn).
- Myrspov (*Limosa lapponica*). 100 ex. Tysslingen, 15.5 (MG, SU), 80 ex. sträckte NO över Kvismaren, 17.5 (SB), dylika flockar är sällsynta i inlandet.
- Roskarl (*Arenaria interpres*). 1 ex. Astaholmen, Kvismaren, 11.5 (GP, SB).

- Smalnäbbad simsnäppa (*Phalaropus lobatus*). 1 ex. Ö. Fågelsjön, Kvismaren, 30.5 (AP), 1 ex. Vibysjön, 12.8 (BS, TF).
- Labb (*Stercorarius parasiticus*). 1 juv. Tysslingen, 26.4 (PL, TS), 1 ex. Ljus fas, 1 ex. mörk fas, Astaholmen, Kvismaren, 22.5 (SB), 1 ex. mörk fas, Kvismaren, 23.5 (JP), 1 ex mörk fas, St. Röknen, n. Vättern, 16.9 (BA m.fl.).
- Obest. labb (*Stercorarius sp.*). 1 ex. Rynningeviken, Oset, 4.10 (HK).
- Dvärgmåås (*Larus minutus*). 1 ex. Tysslingen, 15.5 (PL), 1 ex. Åskersund, 16.5 (BA, NES), 4 ex. Ö. Fågelsjön, Kvismaren, 24.5 (DL m.fl.), 1 ad., Segersjö, Storhjälmaren, 14.7 (AH), 1 juv., Letälven, Nysund, 3.9 (IA, OA).
- Tretåig måås (*Rissa tridactyla*). 1 ex. Åskersund, 9.1 (NES), vid Bergören, n. Vättern, 5 ex. 17.9 och 4 ex. 24.9 (BA), 1 juv. Vibysjön, 25.11 (RT, TF).
- Småtärna (*Sterna albifrons*). 1 ad. Segersjö, Storhjälmaren, 12.7 (AH).
- Svarttärna (*Chlidonias niger*). 1 ex. Ö. Fågelsjön, Kvismaren, 6.5 (OL), 1 ex. Bålby, Hasselfors, 6.5 (LB), 1-3 ex. Ö. Fågelsjön, Kvismaren, 19-29.5 (SB m.fl.), 1 ex. Multen, Mullhyttan, 23.6 (RO), 1 ex. Rynningeviken, Oset, 26.6 (HA), 4 ex. Rävsvik, Storhjälmaren, 6.8 (SA).
- Turturduva (*Streptopelia turtur*). 1 ex. Kvismaren, 30.5 och 4.6 (SB), 1 ex. Vibysjön, 22.7 (RT), 1-2 ex. vid Kvismaren under sensommaren (Kv. fstn.), 1 ex. Åssön, v. Hjälmaren, 21.9 (LJ), 1 ex. Kvinnersta skola, 21.8 (PG).
- Fjälluggla (*Nyctea scandiaca*). 1 ex. Solberga, Degerfors, 15.11 (LA), 1 ex. Farmen, Svartå, 15.11 (LA), 1 ex. Skalltorp, Åmmeberg, 22.12 (NES), 1 ex. Ynningen, Kilsbergen, 28.12 (BLg).
- Blåkråka (*Coracias garrulus*). 1 ex. S. Laxsjöarna, ca 5 km N Åskersund, 2.7 (LS), 1 ♂ Stjärnsund, s. Närke, 17-18.8 (BA).
- Härfågel (*Upupa epops*). 1 ex. Öbykulle, Kvismaren, 2.6 (SB), 1 ex. Vallen, Kvismaren, 2.7 (AKa).

- Gråspett (*Picus canus*). 1 ex. L. Brandsjöholt, OlsHAMMAR, 17.10 (NES),
1 ex. Solberga, Degerfors, 27.12 (LA).
- Vitryggig hackspett (*Dendrocopos leucotos*). 1 ex. Garphyttans nationalpark,
Kilsbergen, 3.5 (HZ),
1 ex. Tysslingen, 15.9 (MR),
1 ex. Karlslund, Örebro, 15-16.11 (SR m.fl.).
- Rödstrupig piplärka (*Anthus cervinus*). 2 ex. Aslaholmen, Kvismaren, 21.5 (SB),
1 ex. Tysslingen, 21.5 (OP),
Skärpiplärka (*Anthus spinoletta*). 2 ex. Hammarsbron, Kvismaren, 1.1 (JP, SB),
1 ex. Oset, 10.9 (SB).
- Forsärla (*Motacilla cinerea*). Sedd under häckningstid vid Rönningeälven, Häkan-
bol och vid Disbodaälven (LA).
- Svart rödstjärt (*Phoenicurus ochruros*). 1 ♂ centrala Örebro 1-28.6 (BBn m.fl.).
Sammanlagt minst 3 sjungande hanar i juni månad (PG, SB).
- Ringtrast (*Turdus torquatus*). 1 ex. Tysslingen 1.4 (SU),
1 ex. Brevens bruk 2.5 (OP),
1 ♂ Segersjö, Storhjälmaren, 2.5 och 5.5 (AH),
1 ex. Vekhyttan, Kilsbergen, 13.5 (RD).
- Flodsångare (*Locustella fluviatilis*). 1 ex. Björkö, Hjälmaren, 28.5 och 30.5 (BBN),
1 ex. Oset, 10-11.7 (IA, OA),
1 ex. Sjömosjön, 19-20.7 (OA),
Vid Kvismaren har 3 olika flodsångare hörts sjunga upp till sju veckor i
sträck (Kv. fstn.).
- Kärrsångare (*Acrocephalus palustris*). 1 ex. Högen, Oset, 27.5-12.6 (Kv. fstn.),
1 ex. v. Karlslund, Örebro, 29.5 (OP),
1 ex. Akerby, Tysslingen, 31.5 (SB),
1 ex. reningsdammen, Fjugesta, 4-18.6 (LB),
1 ex. Munkatorp, N Örebro, 6.6 (IA, OA),
1 ex. n. delen av sopstationen, Örebro, 9.6 (RN),
1 ex. f.d. Skarbynsjön, 12.6 (CP),
1 ex. Gammelån, Oset, 29.6 (Kv. fstn.),
1 ex. sjungande, dessutom 1 ex. med mat i näbben vid Segersjö, Storhjälmaren,
6.7 (AH),
2 ex. Hallisbergs tegelbruk, 9.7 (SS),
Vid Kvismaren sjungande ex. på minst fem platser (Kv. fstn.).
- Trastsångare (*Acrocephalus arundinaceus*). 3 ex. hördes sjunga vid Kvismaren un-
der juni (Kv. fstn.).

Sjungande Flodsångare (*Locustella fluviatilis*). Foto: Jan-Peter Laha11.

minst ett par häckande i Fågelsjön, Kvismaren; 1 nyligen utflugnen unge fångades 2.8 (BL, UT). Första kända häckningen i Närke.
1 ex. Assön, v. Hjälmaren, 9.8 (BJ).

Höksångare (*Sylvia nisoria*). 1 ad. ringmärktes vid Öby kulle, Kvismaren, 11.7 (SB). Detta var det andra fyndet av ad. höksångare i Närke. Första fyndet, 1 ad. gjordes vid Rynningeviken, Dset, 9.8.1973 (AK).
1 Juv. ringmärktes Vallén, Kvismaren 7.9 (BL).

Sköggmes (*Parurus biarmicus*). 1 sjungande ♂ Fågelsjön, Kvismaren, 14.3 (JP).

Sommargylling (*Oriolus oriolus*). 1 ex. Mullhyttan 3.6 (RO).

1 Bådeby, 4.5 (KGN).

1 subad. ♂ Xngfallet, Kvismaren, 4.6 (GP, AP).

1 ex. Ön, Kvismaren, 28.6 (EN).

1 ex. Ormkullen, Kvismaren, 10.7 (SB).

Svartkråka (*Corvus corone*). 1 ex. Askersund 16.1 (NES).

1 ex. Aslaholmen, Kvismaren, 6.5 (SB, LJ).

Bändelkorsnåb (*Loxia leucoptera*). Vid Kvinnersta skola 9 ex. 5.9 och 3 ex. 22.9 (PG).

AB=Anders Boström, AH=Anders Haglund, AK=Anders Karlsson, Aka=Arne Karlsson, BA=Bo Altstedt, BB=Birgitta Bernhardtsson, BBn=Bert Brodén, BJ=Birgitta Johansson, BJn=Bengt Jönsson, BL=Bo Larsson, BLg=Bengt Lundberg, BO=Bo Olsson, BS=Bo Steinwall, CP=Christer Persson, DL=David Lundegård, EN=Erik Nordberg, GP=Göran Pettersson, HA=Håkan Andersson, HK=Håkan Karlsson, HZ=Hans Zetterström, IA=Ingvar Andersson, JP=Jan Pettersson, KGN=Karl Gustav Nilsson, KJ=Krister Jönsson, KL=Kent Larsson, Kv. fstr.=Kvismare fågelstation, LA=Lennart Ahlén, LB=Leif Bertilsson, LJ=Lars Johansson, LR=L. Rigbäck, LS=Leif Sandgren, MG=Mats Grahn, MR=Mats Rosenberg, NES=Nils-Erik Ström, OA=Olof Andersson, OP=Ove Pettersson, PG=Peter Gustafsson, PL=Peter Lehmann, POB=Per-Olof Bengtsson, RK=Roger Karlsson, RN=Ragnar Nilsson, RO=Rune Olsson, RS=Roger Sandahl, RT=Roland Thuvander, SB=Staffan Bensch, SOP=Sten-Ove Pettersson, SR=Sven Resare, SS=Sören Svensson, SU=Sören Uppsäll, SA=Staffan Akeby, TF=Tommy Forslund, UT=Urban Toresson, AP=Ake Pettersson.

U P P R O P T I L L F Å G E L R A P P O R T E N F R Å N N Ä R K E 1 9 7 9

För andra året publiceras nu fågelrapporten i Fåglar i Närke. Det finns nu större chans att få just dina observationer i tryck. Kom också ihåg att vi fortsättningsvis kommer att ta upp olika arters förekomst i Närke. I detta nummer är det den småfläckiga sumpönan. Det är alltså viktigt att lämna in en fyllig rapport. Platsangivelserna är också viktiga, då de kan användas för komplettering av fågelatlasen. En samlad redogörelse för hela landet, där delar av Närkesrapporten ingår, kommer senare i Vår fågelvärld.

I Fåglar i Närke årg. 2(1979):1, S. 38-39, hade vi ett upprop om de tre arter som riksinventeras i SÖF:s regi. Vi repeterar detta och vilka data som bör rapporteras.

RÖRDROM, BRUN KÄRRHÖK, SANGSVAN

Följande observationer av rördrom skall rapporteras 1979:

1. Vinterfynd under januari och februari
2. Tidiga vårfynd under mars
3. Tutande hanar under april och maj

Rapportera alla observationer av Brun kärrhök i Närke utanför Kvismaren under häckningstid. Kvismaren har inventerats liksom tidigare år i Kvismare fågelstations regi.

RAPPORTERING

Följande skall anges vid rapporteringen:

1. Lokal. Ange område som inventerats. Rapportera även negativa resultat.
2. Antal och datum.
3. Tidigare fynd.

BRUN KÄRRHÖK: ange tidigare besatta lokaler om inget besök gjorts under 1979.
RÖRDROM: ange 1978 års antal på de inventerade lokalerna.

SANGSVAN: rapportera alla tidigare häckningsuppgifter.

4. Häckning. Uppgift om boplatsval, kullstorlek och ungrproduktion. Rapportera om de finns tillgängliga.

Fågelrapporten för 1979 bör sändas in senast 15 januari till:
Ragnar Nilsson, Berggatan 18, 2 tr, 703 64 Örebro.

Ett hjärtligt tack för de många och innehållsrika rapporterna från 1978 och ett tack på förhand för ditt bidrag från fågelåret som snart gått. Väl mött i markerna.

Rapportkommittén för Närke